

KARTLÄGGNING AV FÖRMÅGOR FORTS.

Förmågan att beräkna orsak och verkan

Central koherens, sammanhangsförståelse, handlar om att se hur delar och helhet hänger samman. Hur en händelse leder till en annan.

Personer med svag sammanhangsförståelse letar inte efter helheten utan ser istället detaljerna var för sig. Det medför också att det blir svårt att se sin egen roll i sammanhanget. Andras reaktioner blir ofta obegripliga just utifrån att de för personen inte knyts samman med vad som har sagts och gjorts innan. Det kan i sin tur skapa konflikter i sociala relationer.

Situationer som brukar bli svåra: oförutsägbara situationer, när det inte är som vanligt, att förutspå konsekvenser.

- Inga svårigheter - Vissa svårigheter - Stora svårigheter

Förmågan att planera och genomföra aktiviteter på egen hand

Exekutiva funktioner är ett samlingsbegrepp för de förmågor som krävs för att vi ska kunna styra oss själva från en punkt till en annan.

Personer med bristande exekutiva funktioner har ofta svårt att på egen hand påbörja, genomföra och avsluta saker och ting. Eftersom det är ett samlingsbegrepp kan det vara bra att fundera kring flera olika förmågor: att styra sin uppmärksamhet, att planera, att hålla ut, att byta tankespår och att bromsa impulser.

Situationer som brukar bli svåra: att ta sig från en aktivitet till en annan, att göra saker i rätt ordning, att bli klar med projekt.

- Inga svårigheter - Vissa svårigheter - Stora svårigheter

Förmågan att sätta sig in i andras perspektiv

Mentaliseringsförmågan, eller theory of mind, handlar om förmågan att sätta sig in i andras perspektiv. Det handlar om att inse att andra människor kan tänka och känna på ett annat sätt än en själv, att de kan ha andra avsikter. Och att kommunikation innebär att läsa in mer än vad som sägs, till exempel att tolka kroppsspråk, mimik och tonläge.

Personer som brister i mentaliseringsförmågan har ingen annan utgångspunkt att ta än den egna. Det kan medföra en enastående ärlighet vilket kan leda till att det sociala samspelet blir lidande. Andra människor upplevs ofta som obegripliga och oförutsägbara.

Situationer som brukar bli svåra: gruppaktiviteter, dialoger, att lösa konflikter i sociala relationer.

- Inga svårigheter - Vissa svårigheter - Stora svårigheter